

ДАНИЛЕВСЬКИЙ Андрій

Олександрович,

*кандидат юридичних наук, доцент
Київського інституту Національної
гвардії України*

БІРУК Анатолій Іванович,

*старший викладач Київського
інституту Національної гвардії
України*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Ефективність виконання військовослужбовцем завдань ближнього бою, практика використання набутих ним знань, дотримання заходів безпеки під час застосування зброї та боєприпасів залежать від якості проведення занять з вогневої підготовки [1, с. 3-4]. Для цього викладачам необхідно використовувати сучасні методи та засоби навчання, в тому числі різноманітні інтерактивні засоби навчання.

Питання використання інтерактивних засобів навчання в системі вогневої підготовки розглядали у своїх роботах А. Білявець, Д. Бодирев, Р. Гармаш, О. Зубець, О. Кривошеєв, Б. Логвиненко, О. Мислива, В. Покайчук, В. Поливанюк, В. Семенюк, В. Фурса, О. Щербина та інші.

Метою цієї роботи є аналіз використання інтерактивних засобів навчання в процесі вогневої підготовки.

Слід зазначити, що на нашу думку інтерактивні засоби навчання є лише допоміжним інструментом в процесі вогневої підготовки військовослужбовця і в жодному разі не замінюють собою «традиційних» підходів до вогневої підготовки. Ми погоджуємося з авторами, які зазначають, що інновації необхідно сприймати як допоміжний педагогічний засіб, який не гарантує, а лише дозволяє забезпечити певний рівень сформованості стрілецьких навичок, а успішність його застосування залежить від доцільності для конкретного випадку [2, с. 24-25]. Без здійснення практичної стрільби з бойової зброї повноцінна вогнева підготовка неможлива. Проте використання інтерактивних засобів навчання в процесі вогневої підготовки дозволяє скоротити кількість боєприпасів, необхідних для підготовки, зробити цей процес більш цікавим, доступним та варіативним.

На нашу думку, інтерактивні засоби навчання в процесі вогневої підготовки можна умовно поділити на наступні види:

1. Інформаційно-довідкові засоби (комп'ютерні програми, мобільні додатки тощо, які дозволяють отримати інформацію про матеріальну частину зброї, умови виконання стрілецьких вправ та інші дані, які необхідні для підготовки, у тому числі – дистанційної). Також такі засоби дають можливість контролювати засвоєння матеріалу за допомогою різноманітних тестів, вікторин,

виконання завдань, можливості віртуально здійснити збірку-розбирання зброї тощо. Вивчення матеріалу здійснюється у зручній для військовослужбовця час та у доступній, максимально наочній формі.

Так, А. Білявець наводить приклад використання мобільного застосунку «World of Guns». Він представляє собою 3D-симулятор моделей вогнепальної зброї та інших механізмів різних країн і часів, де можна розібрати їх до найменшої частини та знову зібрати. Усі моделі точно відтворено відповідно до технічної документації. Вони надають користувачу можливість дослідити внутрішні механізми, оскільки містять найдрібніші деталі. Для кожної моделі доступними є: режим стрільби і поводження зі зброєю, польове розбирання (збирання) зброї; «режим зброяра» із повним розбиранням моделі; режимами гри на час із таблицями рекордів.

Кожну деталь моделі можна роздивитись за допомогою керованої камери, багатошарової рентгенівської функції та режиму вирізання. Для більш ретельного вивчення в застосунку існує функція повного контролю за часом, включаючи функцію уповільнення до 50 разів.

Крім того, застосунок «World of Guns» містить 10 тирів із хронометражем, режим малювання для створення власних шкінів зброї та мініігри і вікторини з призами. Він також може використовуватись як інтерактивна енциклопедія-довідник щодо вогнепальної зброї, оскільки до всіх моделей додається детальне описання, та як гра-головоломка, мета якої – розібрати або зібрати модель у правильній послідовності за найстисліший час [3, с. 175-176].

2. Мультимедійні тири (програмно-апаратні засоби, які дозволяють створювати різноманітні сценарії, тренувати навички поводження зі зброєю тощо). Такі засоби забезпечують можливість отримувати миттєвий зворотний зв'язок та аналізувати результати тренувань. Вони можуть фіксувати точність стрільби, швидкість реакції, час реагування та інші параметри, які можуть бути оцінені інструкторами для покращення навичок осіб, що навчаються. Крім того, такі системи можуть реєструвати та аналізувати помилки та недоліки, допомагаючи усунути їх та підвищити ефективність навчання [4, с. 34]. До переваг використання таких засобів також слід віднести можливість індивідуалізацію навчання, його стандартизацію та повторюваність у безпечних умовах [5, с. 281]. Використання систем імітації віддачі дозволяє наблизити відчуття від пострілу до реальності.

Проте, не позбавлені такі засоби і недоліків. Так, дослідники відзначають, що впровадження сучасних технологій, таких як віртуальна реальність, може бути дорогим процесом, і не всі правоохоронні органи мають фінансові можливості для придбання та підтримки таких систем. Сучасні технології вимагають підготовки викладачів та технічного обслуговування, що також може бути витратним. Навіть інтерактивні симуляції можуть не завжди передавати всі аспекти реальних вогневих ситуацій, що може призвести до недооцінки певних аспектів підготовки. В разі відмови технічних систем навчання, навчання може бути призупинено, і це може бути критичним у важливий момент. Занадто інтенсивне користування віртуальною реальністю може призвести до того, що

поліцейські чи військовослужбовці стануть занадто привченими до віртуального середовища і можуть втратити реальний «чуття» ситуації [6, с. 146]. На нашу думку, витрати на придбання інтерактивних засобів компенсуються багаторазовістю їх використання та економією коштів на боєприпасах, а викладач у 21 столітті не може ефективно здійснювати викладацьку діяльність без володіння сучасними технологіями. Усі інші фактори нівелюються подальшим закріпленням стрілецьких навичок під час практичних стрільб з бойової зброї.

3. Інші допоміжні засоби (балістичні калькулятори, далекоміри, чати для обміну досвідом, системи штучного інтелекту для аналізу результатів стрільби та прогнозування ефективності вогневої підготовки).

Підводячи підсумки, можна зазначити, що у сучасному світі викладачу доступний широкий арсенал інтерактивних засобів навчання для використання в процесі вогневої підготовки. Такі засоби полегшують процес навчання, роблять його більш доступним, зручним, наочним, дозволяють скоротити кількість боєприпасів, необхідних для підготовки військовослужбовця, проте не можуть замінити практичну стрільбу з бойової зброї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вогнева підготовка: навч. посіб. / М. М. Ляпа, В. М. Петренко, О. І. Судніков та ін. Суми : Сумський державний університет, 2011. 283 с.
2. Мислива О., Бодирєв Д. Вогнева підготовка: інновації vs. традиції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1. С. 23-28.
3. Білявець А. Я. Розвиток професійної компетентності молодших інспекторів прикордонної служби засобами дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації : дис. доктора філософії 011 Освітні, педагогічні науки. Хмельницький, 2023. 395 с.
4. Семенюк В. І. Удосконалення системи навчання курсантів вищих військових навчальних закладів з вогневої підготовки. *Сучасна парадигма формування професіоналізму майбутніх фахівців : науково-теорет. зб.* Переяслав-Хмельницький : ДПУ, 2011. С. 33–35.
5. Волков Ю. Інноваційні технології в системі вогневої підготовки: сучасні аспекти та можливості поліцейських. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3. С. 276-283.
6. Зеленський Є. С., Задорожня Р. В., Фісун Н. О. Використання інтерактивних методів навчання під час проведення практичних занять з вогневої підготовки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Серія «Право». Вип. 80. Ч. 2. С. 144-148.